

Toetatava tegevuse 3.5 „Avalikkuse teavitamine rände-, lõimumis-, sealhulgas kohanemisteenudel“ tegevuskava perioodil 01.01.2026-31.12.2026

1. Tegevuste kirjeldus

Toetatava tegevuse eesmärk on Eesti elanike informeerimine rände- ja lõimumis-, sealhulgas kohanemisvaldkonnast, inimõigustest ja võrdsest kohtlemisest, ning Eesti elanike lõimumist, sealhulgas kohanemist toetavate hoiakute kujundamine. Punktis 3.5.5.1-3.5.5.8 nimetatud tegevuste läbiviimisega tegelevad Kultuuriministeeriumi kultuurilise mitmekesisuse osakonnas kaks nõunikku ning vajadusel palgatakse eksperdid.

3.5.5.1 Eesti kultuurilist mitmekesisust tutvustavate tele- ja raadiosaadete, ristmeediaprogrammide ja kirjutavas meedias ilmuvate artiklite sarja loomine

Alategevuse raames luuakse erinevates formaatides saateid, programme ja artikleid. Tegevuse kaudu tutvustatakse Eestis elavate erinevate rahvuste kultuure ja kombeid ning teisest rahvusest inimestel on võimalus olla paremini kursis Eesti ühiskonnas toimuvaga ja tunda end osana Eesti kultuuriruumist.

2026. aasta I kvartalis avalikustatakse koostöös RTKga hange järgmise ristmeediaprogrammi tootmiseks ja avaldamiseks. Meediamaterjalide eesmärgiks on lõimumist toetavate hoiakute kujundamine Eesti elanike seas ja kontaktide soodustamine erineva kultuuri- ja rändetaustaga kogukondade ja inimeste vahel. Plaanis on jõuda lepingusse suvel 2026 ning alustada tööd uue hankepartneriga sügisel 2026, ristmeediaprogrammi avaldamisaeg on planeeritud suveni 2027.

3.5.5.2 Hoiakute kujundamiseks ja mõjutamiseks lõimumis-, sealhulgas kohanemisteenuste kohta kommunikatsiooni- ja turunduskampaaniate loomine

Alategevuse käigus korraldatakse avalikkusele suunatud teavituskampaaniaid. Tegevuse tulemusena on eri keele- ja kultuuritaustaga inimesed neile pakutavatest lõimumis-, sealhulgas kohanemisteenustest teadlikud, kasvanud on teadlikkus nendest teenustest eestlaste seas ning ühiskonna liikmete hoiakud on lõimumist ja kohanemist toetavad. Iga teavituskampaania täpsem teema valitakse toetudes teemakohastele uuringute tulemustele ja üldises meediaruumis aktuaalsetele küsimustele, mis on seotud kohanemise ja lõimumise valdkonnaga.

2026. aasta I kvartalis sõlmitakse hankeleping uue partneriga, kes viib läbi sotsiaalkampaania 2026. aasta jooksul. Kampaania eesmärgiks on toetada Eesti elanike arusaama kohanemisest ja lõimumisest kui pikaajalistest protsessidest, mis mõjutavad kogu ühiskonda; tuua esile Eesti ühiskonna kultuurilist mitmekesisust ning Eesti elanike erinevat rändetausta; tugevdada Eesti elanike positiivseid hoiakuid kohanemise ja lõimumise suhtes sõltumata nende endi taustast ja lõimitusest; soodustada tihedamaid kontakte erineva kultuuri- ja rändetaustaga kogukondade ja inimeste vahel (sh eestlaste ja muude kogukondade vahel).

3.5.5.3 Eesti erameediakanalite toimetuste võimestamine eri keele- ja kultuuritaustaga inimestele suunatud ajakirjandusliku sisu arendamisel ning teadlikkuse tõstmine nendest kanalitest eri keele- ja kultuuritaustaga Eesti elanike hulgas

TAT muudatusega on tunnistatud kehtetuks.

3.5.5.4 Valitsusasutuste riigiinfo edastamise võimekuse tõstmine eri keele- ja kultuuritaustaga inimestele

Alategevuse eesmärk on tõsta valitsusasutuste suutlikkust edastada riigiinfot eri keele- ja kultuuritaustaga inimestele ning tugevdada ühist, arusaadavat ja usaldusväärset informuumi Eestis. Tegevus viiakse ellu partnerluses Riigikantseleiga.

3.5.5.4.1 Riigikantselei kujundab punktis 3.5.5.4 nimetatud alategevuse raames avaliku sektori eri keele- ja kultuuritaustaga inimestele suunatud kommunikatsioonivõrgustiku ning aitab kaasa riigiinfo edastamisele Eesti elanikele

2026. aastal jätkab tegevust ühise informuumi koordinaator, kelle juhtimisel käib koos avaliku sektori kommunikatsioonispetsialistide töörühm. Koordinaator korraldab ja suunab tegevusi, mis aitavad tugevdada valitsusasutuste koostööd ning parandada riigiinfo jõudmist eri keele- ja kultuuritaustaga Eesti elanikeni.

Aasta jooksul viiakse ellu mitmeid koostöö- ja kommunikatsioonitegevusi:

- korraldatakse vähemalt kaks kohtumist valitsusasutuste esindajate ja Eesti muukeelsete meediaväljaannete ajakirjanike vahel, et arendada kontakte ja tõhustada koostööd;
- tõlgitakse regulaarselt olulisi riigiinfo ja kriisivalmidusega seotud tekste (sh TARU ja kriis.ee materjalid) vene ja inglise keelde, et tagada kiire ja kvaliteetne info kättesaadavus;
- jätkab tööd valitsuskommunikatsiooni edendamise töörühm, mille koosseisu uuendatakse 2026. aasta alguses ning mis toetab eri keele- ja kultuuritaustaga elanike paremat kaasamist ning polariseerumise vähendamist;
- korraldatakse kommunikatsioonitegevusi Eesti riigi ja kultuuri kohalolu tugevdamiseks, sh toetatakse Euroopa päeva tähistamist Ida-Virumaal ja Tallinnas, Station Narva festivali ja arutelufestivali Foon teavitustegevusi ning taasiseseisvumispäeva sündmuste kajastust;
- viiakse läbi kahepäevane psühholoogilise kaitse kursus Ida-Virumaal, et arendada avaliku sektori kommunikatsioonivõrgustiku kontakte kohalike arvamusiidrite ja partneritega ning tõsta teadlikkust infomõjutuste ja julgeolekuriskide teemadel.

Alategevuse tulemusel paranevad valitsusasutuste koostöö ja kommunikatsioonivõimekus eri keele- ja kultuuritaustaga elanikega suhtlemisel, suureneb riigiinfo kättesaadavus ning tugevneb ühiskonna sidusust toetav ja usaldusväärne informuum.

3.5.5.5 Lihtsas eesti keeles uudiste tootmise ja edastamise võimekuse loomine

Alategevuse tulemusel paraneb sihtrühmal igapäevaste uudiste kättesaadavus kõikvõimalikel teemadel, ehk tegevus toetab ühise informuumi kujunemist. Lisaks aitab alategevus kaasa keeleoskuse arengule.

2026. aasta I kvartalis viiakse läbi riigihange leidmaks lepingupartner, kes loob platvormi lihtsas eesti keeles uudiste (sh teleuudiste, raadiouudiste ja tekstiuudiste) regulaarseks edastamiseks. Edukas pakkuja loob tehnilise võimaluse lihtsas keeles uudiste edastamiseks, tagab nende uudiste regulaarse koostamise ja avaldamise ning samuti sihtrühma teavituse. Eelduslikult sõlmitakse hankeleping hiljemalt 2026. aasta II kvartali alguses ning kahe kuu jooksul valmib meediaplaan, III-IV kvartalis alustatakse meediamaterjalide avaldamisega. Paralleelselt (2026. a III kvartal) toimub turunduskampaania, mille eesmärk on tagada sihtrühma teavitamine teenusest.

3.5.5.6 Eri keele- ja kultuuritaustaga inimestele suunatud kvaliteetse ajakirjandusliku sisu tagamiseks ajakirjanikele, ajakirjandust ja/või kommunikatsiooni õppivatele tudengitele koolituse pakkumine

Alategevuse tulemusel paranevad tudengite ja ajakirjanike oskused luua professionaalset ning kvaliteetset sisu, sealjuures arvestades Eestis elavate eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste ning kultuuriliselt mitmekesise ühiskonna vajadustega.

2026. aastal keskendutakse kahele tegevussuunale:

1. Välisekspertide kaasamine loengute ja töötubade läbiviimiseks ajakirjandus- ja kommunikatsioonitudengitele ja ajakirjanikele.
2. Ajakirjanike ja tudengite arenguprogrammi ettevalmistamine ja käivitamine riigihanke raames.

1. Välisekspertide kaasamine

2026. aasta kevadel kutsutakse Eestisse kaks kuni kolm rahvusvaheliselt tunnustatud meedia- ja kommunikatsioonivaldkonna eksperti, kes viivad läbi loengud ja töötoad ajakirjanduse ja kommunikatsiooni eriala üliõpilastele ning ajakirjanikele. Nende esinemised ja meistriklassid korraldatakse Tallinna Ülikoolis toimuva kevadise rahvusvahelise meediakonverentsi „Andmed, vabadus ja privaatsus“ raames. Osalejaskonna moodustavad nii TLÜ kui TÜ ajakirjandus- ja kommunikatsioonitudengid, õppejõud, teadlased ning ajakirjandus- ja meediaringkonna inimesed laiemalt (sh tegevajakirjanikud). Projekti vahenditest kaetakse välisekspertide kaasamisega seotud kulud (lennud, majutus, honorarid).

2. Arenguprogramm ajakirjandus- ja kommunikatsioonitudengitele ning ajakirjanikele

2026. aasta I kvartalis viiakse läbi riigihange, et leida partnerasutus või konsortsium, kes töötab välja ja viib ellu ajakirjanikele ning ajakirjandust ja kommunikatsiooni õppivatele tudengitele suunatud arenguprogrammi. Programmi eesmärk on võimestada ajakirjandustudengeid ja tegevajakirjanikke, et tõsta ajakirjandusliku sisu kvaliteeti kultuuriliselt mitmekesise ühiskonna vajadustest lähtuvalt. Tegevuste elluviimiseks plaanitakse sõlmida hankeleping kestusega kuni 30.06.2029.

Arenguprogrammi tegevusteks on planeeritud:

- Ettevalmistava tegevusena fookusgrupi-uuringu läbiviimine (2026. a). Uuringu eesmärk on kaardistada eri keele- ja kultuuritaustaga kogukondade arvamust meediakajastuse tasakaalustatuse ja kultuuritundlikkuse osas. Oluline on välja selgitada, kuidas erinevate kogukondade kõneisikud ja liikmed tajuvad ajakirjanduse käsitusviise, millised on nende ootused ja kogemused meediaga suhtlemisel ning millistes aspektides on vaja olukord parendada.
- Ajakirjanduseriala tudengitele valikaine loomist (meedia roll mitmekultuurilises ühiskonnas). Ettevalmistustega alustatakse 2026. aastal, läbiviimine alates 2027. aastast (eelduslikult paralleelselt Tallinna Ülikoolis ja Tartu Ülikoolis).
- Erinevaid koolitustegevusi (seminarid, töötoad, mentorlus, õppereisid EL-is) ajakirjandus- ja kommunikatsioonitudengitele ning ajakirjanikele, sealhulgas välisekspertide ja meediaprofessionaalide kaasamist. 2026. aastal võimalik pilootkoolitus tegevajakirjanikele.

Hanke ettevalmistamine toimub I kvartalis, eeldatav lepingu sõlmimise ja töödega alustamise aeg on 2026. aasta III kvartalis. 2026. aasta III – IV kvartalis toimub arenguprogrammi ettevalmistamine: fookusgrupi-uuringu läbiviimine, tööplaanide ja koostöölepingute

sõlmimine, koolitusmaterjalide ja valikaine arendus, ekspertide kaasamine ning programmi käivitamiseks vajaliku kommunikatsiooni korraldamine. Programmi elluviimisel tagatakse sidusus ülikoolide õppekavade ja praktikavõimalustega ning koostöö ajakirjandusvaldkonna erialaliitudega.

Alategevuse tulemusel tugevnevad ajakirjanike ja ajakirjandustudengite oskused luua kvaliteetset ja kultuurilist mitmekesisust arvestavat ajakirjanduslikku sisu, suureneb teadlikkus meediavabaduse ja andmepõhise ajakirjanduse eetilistest aspektidest ning laieneb koostöövõrgustik Eesti ja rahvusvaheliste meediaõppeasutuste vahel.

3.5.5.7 Laiemale avalikkusele rände ja lõimumis-, sealhulgas kohanemisteenuste tutvustamine

Alategevuse raames on planeeritud lõimumis-, sealhulgas kohanemisteenuste tutvustamiseks reklaammaterjalide tootmine, infomaterjalide loomine, tõlkimine ja levitamine, visuaalse identiteedi loomine ning muud turundustegevused, mis aitavad tutvustada laiemale avalikkusele lõimumis-, sealhulgas kohanemisteenuseid.

2026. aasta I-III kvartalis viiakse läbi hanked ja tehakse koostööd erinevate partneritega rände-, lõimumis-, kohanemisteenuste ning kultuurilise mitmekesisuse teema kajastamiseks 7.-8. augustil Paides toimuval Arvamusfestivalil, mis tagab nende teemade laiema teadvustamise nii otsekontaktide (arutelude ja muude kohapealsete formaatide kaudu) kui ka meedia eel- ja järelkajastuse kaudu. Festivalil osalemise ja sellega kaasneva kommunikatsioonitegevuse eesmärgiks on tuua esile Eesti kultuuririkkuse mõju erinevatele eluvaldkondadele, samuti arutleda eri keele- ja kultuuritaustaga Eesti elanike kohanemis- ja edasiste lõimumisvõimaluste, nende ühiskonnas osalemise ja laiema ühiskonna sidususe üle kultuuriprisma kaudu.

2026. aasta I poolaastal leitakse hanke raames partner valdkonna olulise info vahendamiseks regulaarses formaadis partneritele ja sidusrühmadele (sh eri keele- ja kultuuritaustaga inimestega kokku puutuvatele ametnikele, teenusepakkujatele, kultuuriorganisatsioonidele, rahvuskultuuriseltsidele jne) eesmärgiga hoida valdkonna olulised kontaktid ühisel informatsioonil. Info vahendamiseks kujundatakse veebipõhine keskkond, mille kaudu tehakse laiemale avalikkusele kättesaadavaks nii selle alategevuse raames valminud sisu kui ka varem valminud visuaalse identiteedi komplekt, samuti teiste alategevuste raames valminud materjalid, nt toimunud ristmeediaprogrammi materjalid.

3.5.5.8 Avalikkusele ja poliitikakujundajatele mõeldud juhtimislaua loomine Statistikaameti veebis rände- ja lõimumis- sealhulgas kohanemisalase kommunikatsiooni parandamiseks

Alategevuse elluviimiseks sõlmiti 2024. aastal partnerlusleping Statistikaametiga. Partnerluslepingu raames töötab partner välja avalikkusele mõeldud veebipõhise tööriistakasti rände- ja lõimumisalase kommunikatsiooni tõhustamiseks. Rändevaldkonna statistika kättesaadavuse parandamiseks ja statistika paremaks visualiseerimiseks tellitakse Statistikaametilt veebipõhine tööriistakast, mis teeb valdkondliku teabe hõlpsasti kättesaadavaks poliitikakujundajatele, uurijatele ja avalikkusele. Samuti on tellitud Statistikaametilt lõimumisvaldkonna valdkondlikust arengukavast „Sidusa Eesti arengukava 2030“ ja Lõimumisprogrammist 2023–2026 lähtuvad juhtimislauad. Sinna koondatakse programmi mõõdikud ning muu arengukava ja programmi elluviimiseks vajalik statistiline teave.

2026. aastal Statistikaamet:

- uuendab 2025. aastal avaldatud juhtimislaua rändevaldkonna statistika kättesaadavuse parandamiseks ja statistika paremaks visualiseerimiseks;
- uuendab 2024. aastal avaldatud juhtimislaua lõimumisvaldkonna arengukava „Sidusa Eesti arengukava 2030“ ja Lõimumisprogrammi 2023-2026 mõõdikute ning kontekstinäitajate visualiseerimiseks;
- hoiab loodud juhtimislaua ülal;
- kaardistab täiendavad vajadused mõõdikute avaldamiseks loodud juhtimislauadel, arvutab ja avaldab vastava statistika kokkuleppel Kultuuriministeeriumiga;
- arvutab romade tööhõives osalemise ja omandatud hariduse aastastatistika 2026. aasta kohta ning edastab selle Kultuuriministeeriumile vastavalt AKI juhiste.

3.5.5.9 Ristmeediaprogrammide ning kommunikatsiooni- ja turunduskampaaniate tulemuslikkuse ja mõju hindamine

Tegevused on otseselt seotud punktidega 3.5.5.1 ja 3.5.5.2. Hinnatakse aastatel 2025 ning 2029 korraldatud programmide ja kampaaniate mõju ja tulemuslikkust.

2025. aastal avaldatud hanke alusel sõlmitakse 2026. aasta I kvartalis hankeleping ning viiakse läbi mõju hindamine eelnevatel aastatel toimunud sotsiaalkampaaniate ja ristmeediaprogrammi kohta.

Sihtgrupp:

- Eesti elanikud, sealhulgas
  - eri keele- ja kultuuritaustaga inimesed;
  - uussisserändajad;
  - tagasipöördunud;
  - Eesti kodanikud.

Tabel 1. Tegevuste ajakava

Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev tegevuskava perioodil	Tegevuse eest vastutaja
3.5.5.1 Eesti kultuurilist mitmekesisust tutvustavate tele- ja raadiosaadete, ristmeediaprogrammide ja kirjutavas meedias ilmuvate artiklite sarja loomine.	01.01.2023-31.10.2029	01.01.2026-31.12.2026	Elluviija, edukad pakkujad
Uue hanke ettevalmistus ja läbiviimine	01.01.2023-31.10.2029	01.01.2026-01.07.2026	Elluviija, edukas pakkuja
Meediamaterjalide loomine ja avaldamine uue hankelepingu alusel	01.01.2023-31.10.2029	01.07.2026-31.12.2026	Edukas pakkuja
3.5.5.2 Hoiakute kujundamiseks ja mõjutamiseks lõimumis-, sealhulgas kohanemisteenuste kohta kommunikatsiooni- ja turunduskampaaniate loomine	01.01.2023-31.10.2029	01.01.2026-31.12.2026	Elluviija, edukas pakkuja
Hanke läbiviimine ja lepingu sõlmimine	01.01.2023-31.10.2029	01.01.2026-31.03.2026	Elluviija, edukas pakkuja

Sotsiaalkampaaniate loomine ja avaldamine hankelepingu alusel	01.01.2023-31.10.2029	01.04.2026-30.11.2026	Edukas pakkuja
3.5.5.4 Valitsusasutuste riigiinfo edastamise võimekuse parendamine vene ja inglise keeles ning avaliku sektori venekeelse kommunikatsiooni-võrgustiku kujundamine	01.01.2023-31.10.2029	01.01.2026-31.12.2026	Elluviija, partner (Riigikantselei)
Kommunikatsioonivõrgustiku töö koordineerimine, töörühma koostumiste korraldamine.	01.01.2023-31.10.2029	01.01.2026-31.12.2026	Partner (Riigikantselei)
Riigiinfo tõlkimine vene ja inglise keelde	01.01.2023-31.10.2029	01.01.2026-31.12.2026	Partner (Riigikantselei)
Kommunikatsioonitugi Eestile oluliste tähtpäevade populariseerimiseks Ida-Virumaal: Euroopa Päev, <i>Station</i> Narva, Foon 2026, 20. augusti tähistamine.	01.01.2023-31.10.2029	01.01.2026-31.12.2026	Partner (Riigikantselei)
Psühholoogilise kaitse kursuse korraldamine Ida-Virumaal	01.01.2023-31.10.2029	01.03. – 01.07.2026	Partner (Riigikantselei)
3.5.5.5 Lihtsas eesti keeles uudiste tootmise ja edastamise võimekuse loomine.	01.01.2026-31.10.2029	01.01.2026-31.12.2026	Elluviija, teenusepakkuja
Riigihanke läbiviimine partneri leidmiseks; hanke hindamine ja lepingu sõlmimine.	01.01.2026-31.10.2029	01.01.2026-30.04.2026	Elluviija
Lihtsas keeles uudiste partnerluslepingu haldamine, koostöö hankepartneriga tegevuste edukaks elluviimiseks.	01.01.2026-31.10.2029	01.05.2026 – 31.12.2026	Elluviija, teenusepakkuja
3.5.5.6 Eri keele- ja kultuuritaustaga inimestele suunatud kvaliteetse ajakirjandusliku sisu tagamiseks ajakirjanikele, ajakirjandust ja/või kommunikatsiooni õppivatele tudengitele koolituse pakkumine.	01.01.2023-31.10.2029	01.01.2026-31.12.2026	Elluviija, teenusepakkuja
Välisekspertide toomine Eestisse rahvusvahelise	01.01.2026-1.09.2026	01.01.2026-01.06.2026	Elluviija

meediakonverentsi raames (korralduslik töö koostöös TLÜ-ga)			
Arenguprogrammi hanke läbiviimine	01.01.2026-01.06.2026	01.01.2026-01.06.2026	Elluviija
Arenguprogrammi lepingupartneriga koostöö esimene etapp: fookusgrupi-uuringu läbiviimine ja valikaine arendus; koolitustegevuste piloteerimine, ekspertide kaasamine ning programmi käivitamiseks vajaliku kommunikatsiooni korraldamine	01.06.2026-30.06.2029	01.06.2026 – 31.12.2026	Elluviija, teenusepakkuja
3.5.5.7 Laiemale avalikkusele ja rände ja lõimumis-, sealhulgas kohanemisteenuste tutvustamine	01.01.2023-31.10.2029	01.01.2026-31.12.2026	Elluviija, teenusepakkuja
Arvamusfestivalil osalemiseks vajalike teenuste ost, festivalil osalemine	01.01.2023-31.10.2029	01.02.2026-30.09.2026	Elluviija, teenusepakkujad
Partneritele info vahendamiseks vajalike teenuste ost, regulaarne info vahendamine	01.01.2023-31.10.2029	01.03.2026-31.12.2026	Elluviija, teenusepakkujad
3.5.5.8 Avalikkusele mõeldud veebipõhise tööriistakasti välja töötamine rände- ja lõimumisalase kommunikatsiooni tõhustamiseks.	01.06.2023-31.10.2029	01.01.2026-31.12.2026	Elluviija, partner (Statistikaamet)
Juhtimislaudade ülalhoid, graafikute uuendamine, uute vajaduste kaardistamine	01.06.2023-31.10.2029	01.01.2026-31.12.2026	Elluviija, partner (Statistikaamet)
3.5.5.9 Ristmeediaprogrammide ning kommunikatsiooni- ja turunduskampaaniate tulemuslikkuse ja mõju hindamine	01.01.2025-31.10.2029	01.01.2026-31.12.2026	Elluviija
Uuringu ja mõju hindamise läbiviimine	01.01.2025-31.10.2029	01.01.2026-31.12.2026	Elluviija, edukad pakkujad

Tabel 2. Tegevustega seotud näitajad

Indikaator	Indikaatori nimetus ja mõõtühik	Sihttase tegevuskava aastal (2026)	Sihttase (2029)	Selgitus
Väljund-näitaja	Sotsiaalreklaamkampaaniate ja ristmeediaprogrammide arv. Mõõtühik: arv	4	6	2026. aastal on plaanis läbi viia üks sotsiaalkampaania ning alustada ristmeediaprogrammiga, mille täielik elluviimine jääb aastasse 2027.
Tulemus-näitaja	Eesti elanike valmisolek toetada teistest riikidest Eestisse elama tulnud inimeste kohanemist eluga Eestis. Mõõtühik: protsent	59% (2022. aasta näitaja)	60%	Näitajaga mõõdetakse, kui paljud Eesti elanikest on enda sõnul valmis aitama sisserändajatel Eesti eluga kohaneda. Senine allikas STAK uuringust; edaspidi lisatakse antud mõõdik EIMI.